

Promicanje pozitivne
kulture sigurnosti
željeznica

Promicanje pozitivne kulture sigurnosti europskih željeznica

1. Što je kultura sigurnosti?

Do razvoja kultura, kao zajedničkih obrazaca razmišljanja i djelovanja, dolazi kada ljudi uzajamnim djelovanjem moraju postići zajedničke ciljeve.

Kultura sigurnosti odnosi se na uzajamno djelovanje zahtjeva sustava upravljanja sigurnošću (SMS), načina na koji ih ljudi čine smislenima na temelju svojih stavova, vrijednosti i uvjerenja te stvarnog djelovanja ljudi, koje se očituje u njihovim odlukama i ponašanjima.

Za održivu razinu sigurnosti potrebna je usklađenost strukturnih (SMS) i kulturnih aspekata unutar organizacije.

Pozitivnu kulturu sigurnosti određuje zajednička obveza voditelja i pojedinaca da uvijek postupaju sigurno a posebno kada su suočeni sa suprotstavljenim ciljevima.

Sigurnost olakšava poslovanje ako se ugradi u operativne aktivnosti tijekom njihova osmišljavanja.

Radi razumijevanja kulture sigurnosti u organizaciji, specijalisti i istraživači izradili su modele koji obično uključuju skup značajki pozitivne kulture sigurnosti. Na slici 1. prikazan je primjer takvog modela.

Slika 1.: Model kulture sigurnosti

Na temelju nedavnog rada Instituta za kulturu sigurnosti u industriji www.icsi-eu.org

2. Kultura sigurnosti željeznica u Europi

Pri izradi modela kulture sigurnosti željeznice potrebno je uzeti u obzir utjecaj okruženja organizacije i sustava regulacije rizika. Primjerice, upravljanje odnosima s izvođačima i nadležnim tijelima za sigurnost od velike je važnosti.

Na slici 2. prikazan je lanac utjecaja u europskim željeznicama. Odluke i ponašanja na svakoj razini sustava mogu imati učinak na kulturu sigurnosti organizacije, bilo u pogledu željezničkog prijevoznika, upravitelja infrastrukture, subjekta nadležnog za održavanje, proizvođača, izvođača...

3. Koje su koristi pozitivne kulture sigurnosti?

Na temelju RSSB-a (2015.) www.sparkrail.org

- Smanjenje operativnog rizika širom procjenom rizika i boljim razumijevanjem uvjeta na radnom mjestu te rizika na svim razinama organizacije
- Smanjenje ozljeda radnika uklanjanjem opasnosti utvrđenih zahvaljujući češćem prijavljivanju jedva izbjegnutih nesreća
- Smanjenje nesigurnih postupaka i uvjeta poboljšanim sudjelovanjem radnika i razvojem vodstva
- Smanjenje troškova povezanih s ozljedama radnika, nesigurnim aktivnostima i uvjetima
- Poboljšanje učinkovitosti boljim razumijevanjem uvjeta na radnom mjestu
- Poboljšanje i veća učinkovitost sustava upravljanja sigurnošću s procedurama i pravilima više prilagođenima na ono što treba učiniti
- Poboljšanje korporativnog ugleda

U članku 29. Direktive o sigurnosti željeznica navodi se da Agencija provodi vrednovanje razvoja kulture sigurnosti do 16. lipnja 2024. Člankom 9. stavkom 2. zahtijeva se od upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika da putem sustava upravljanja sigurnošću razvijaju kulturu uzajamnog povjerenja, pouzdanja i učenja. Te se ideje promiču u zajedničkoj sigurnosnoj metodi za zahtjeve sustava upravljanja sigurnošću i povezanim smjernicama za procjenjivanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti.

Slika 2.: Razine na kojima se doprinosi kulturi sigurnosti

4. Odakle započeti s poboljšanjem kulture sigurnosti željeznica?

Svaka organizacija koja želi poboljšati svoju kulturu sigurnosti treba provoditi strategiju koju podupire najviše rukovodstvo.

Procjena kulture sigurnosti, u cilju razvijanja strategije, dobar je temelj za utvrđivanje jakih i slabih strana kulture.

Čak i bez procjene postoji više načina da se poboljša jedno ili više svojstava pozitivne kulture sigurnosti. Neki od prijedloga:

- Razumijevanje i podržavanje svega što se već dobro radi
- Poticanje vidljivim nagrađivanjem sigurnih ponašanja

- Razvijanje jednostavnog sustava za dijeljenje sigurnosnih zabrinutosti. Primjena uvjeta nabave i ugovaranja kojima se naglašava sigurnost pri poslovanju s izvođačima i dobavljačima
- Definiranje i priopćavanje očekivanja za rukovoditelje obzirom na vodstvo u području sigurnosti
- **Koja god bila vaša uloga, možete pridonijeti poboljšanju kulture sigurnosti. Zajednički ćete trebati saznati što je dobro za vašu organizaciju i što joj najviše odgovara.**

(European Union Agency for Railways)

120 rue Marc Lefrancq
BP 20392
FR-59307 Valenciennes Cedex
Tel. +33 (0)327 09 65 00

era.europa.eu
Twitter @ERA_railways

**Više informacija o kulturi sigurnosti potražite
na sljedećim internetskim stranicama:**

- www.era.europa.eu
- www.uic.org
- osha.europa.eu
- www.sparkrail.org
- www.icsi-eu.org
- www.skybrary.aero
- www.iaea.org

Making the railway system work better for society.

Ured za publikacije

Ni Agencija ni bilo koja osoba koja djeluje u ime Agencije nije odgovorna za moguću uporabu informacija u ovoj publikaciji.

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2018.

© Agencija Europske unije za željeznice, 2018.

Umnožavanje je dopušteno uz uvjet navodjenja izvora. Za svako korištenje ili umnožavanje pojedinih fotografija treba prethodno ishoditi dopuštenje izravno od nositelja autorskih prava.

Paper: TR-06-17-234-HR-C • ISBN 978-92-9205-366-6 • doi:10.2821/10728

PDF: TR-06-17-234-HR-N • ISBN 978-92-9205-358-1 • doi:10.2821/574368